

ARBOEKO

BULLETIN

BULLETIN

2

2005

**Pravidelný bulletin pro odbornou zahradnickou veřejnost
a zákazníky firmy ARBOEKO**

(vychází 3x ročně, zasílán zdarma, náklad 4500 ks)

ARBOEKO s. r. o.
Obříství 230
277 42 OBŘÍSTVÍ
tel.: 315 683 151
fax: 315 683 154
arboeko@arboeko.com

ARBOEKO s. r. o.
-Prostějov-
798 17 SMRŽICE
tel.: 582 381 500
fax: 582 381 503
arboeko-smrzice@sp.arboeko.com

www.arboeko.com

O CESTÁCH A STROMECH

Problém je, že ne všechno jde tak hladce, jak bychom si možná přáli. Naštěstí mnoho věcí jde lépe, než před pár lety. Vývoj stavu ve veřejné zeleni potvrzuje oboje. Ve srovnání s dobou před deseti až patnácti lety se v našich ulicích, kolem domů, na parkovištích, v parcích i v krajíně stihlo udát mnoho pozitivního. Města a obce se v mnoha případech oblékly do nových zelených šatů, v krajíně vznikají nové aleje, remízky i biokoridory. Za vším je mnoho mravenčí práce školkařů, kteří produkují rostlinný materiál, architektů, kteří myšlenky mění v konkrétní plány, realizačních firem, které plány mění ve skutečnost a v neposlední řadě i úředníků či investorů, jež schvalují závěrečná čísla v rozpočtech a podepisují faktury často s velmi vysokými čísly. Ve světle všech pozitivních jevů ale vnímám i opačné, protože tvrdím, že ne všechno jde tak hladce jak bychom si přáli. Možná je to problém, který zatím není vidět zcela jednoznačně, nicméně řekl bych, že existuje. Jmenuje se doprovodná silniční zeleň. Ne že by nebyla, ale podepisují se na ní problémy současné doby. Rostoucí provoz ovlivňuje vzhled doprovodné zeleně kolem silnic mírou velmi výraznou. Bezpečnost provozu v zimním období vyžaduje intenzivní údržbu silnic často spojenou s použitím posypových solí. Solné aerosoly se podepisují na vzhledu stromů, a zatímco třeba na borovicích je to pěkně přímo vidět, listnáče nepřizpůsobivé tomuto jevu umírají pomalu, nenápadně a dlouho. A tak navyknuti jezdit krajinou pod klenbou krásných

vzrostlých stromů si musíme najednou zvykat na nové pohledy. Jakoby znenadání mizí stromy z krajiny podél cest, protože jejich uschlé větve i kmeny se stávají nebezpečím. Díry po starých stromech kolem silnic často zůstávají nezaceleny, protože existuje silná skupina odpůrců doprovodní silniční zeleně. Tito lidé tvrdí, že stromy jsou častou příčinou tragických nehod, ale věc má i druhou stránku. Moudře vysazená doprovodná zeleň kolem silnic omezuje v zimě nafoukání sněhu z polí či volné krajiny. Střídání a dynamická změna různých typů zeleně kolem silnic dělá jízdu zajímavou, riziko fádnosti i jednotvárnosti jízdy se snižuje. Navzdory tomu se však stává, že na mnoha místech byly odstraněny staré a doopravdy možná nebezpečné stromy, jejich místo však zůstalo nadále neobsazeno. K likvidaci velkých a často i zdravých stromů kolem silnic občas dochází i z jiných důvodů. Tragické nehody automobilů, které končí na kmenech stromů, občas končí i likvidací stromů, zejména, když si někdo kompetentní plete důsledky s důvody. Zrovna kousek od nás takto skončily dvě zdravé lípy. Jejich místo nahradil smutný křížek, hořící svíčky. Po čase někdo přidal květiny, teď vedle křížku stojí dva mladé, ale už bujně rostoucí smrky. V zájmu lidských životů i životů nově vysazených smrků budu upřímně doufat, že historie se opakovat nebude. Vždyť to říkám, problém je v tom, že ne všechno jde tak hladce, jak bychom si možná přáli.

Pavel Chlouba

FLÓRA PROFI Olomouc 2005

V letošním roce se v termínu 2. -5. 6. 2005 uskutečnil první ročník výstavy s názvem FLÓRA PROFI. Všem těm kterým nevyhovuje "klasická Flóra" se svými jarními a letními etapami se naskytla možnost účastnit se v červnu letošního roku odborné výstavy. V pavilónu A v prostorách výstaviště Flora Olomouc se setkala skupina zahradnických vystavovatelů z ČR a zahraničí. Byl to další pokus o zahájení tradice zahradnického výstavnictví a myslíme si, že pokus to byl poměrně zdařilý. Během několika dnů se měli možnost setkat zahradníci mezi sebou. Návštěvnost nebyla během prvních dnů sice nijak veliká, ale každý druhý návštěvník byl zahradník a to právě šlo. Pokud se bude konat ročník další, Arboeko se zcela jistě účastní.

SLOVENSKÉ OKIENKO

Máme za sebou jarnú sezónu a nastáva čas bilancovania. Pri mojich návštevách v Záhradných centrách som sa stretával väčšinou s kladným hodnotením predaja, čo je veľmi potešujúca informácia. Horšie na tom boli realizácie, na čom sa vo veľkej miere podpisalo najmä počasie. Čas na zhodnotenie sezóny sme si našli aj v Arboeku.

Pre mňa, ale i pre mojich kolegov bol príjemným prekvapením záujem slovenských firiem, čím sa potvrdili moje predpoklady, že na Slovensku je miesto aj pre Arboeko.

Chcel by som aj touto cestou poďakovať firmám, ktoré sa nebáli niečoho nového a vyskúšali s nami obchodovať. Samozrejme, začiatky sú vždy a všade ťažké a určite sa nájdu veci, ktoré je potrebné zlepšiť. Podľa vašich reakcií si ale myslím, že ste boli s našimi službami vo väčšej miere spokojný a pevne verím, že sa k vám pridá postupne viac a viac firiem.

A ako trávime letné obdobie v Arboeku. Pracujeme na príprave nového katalógu. S kolegami sme dokončili publikáciu **Stromy**, v ktorej si budete môcť prečítať stručné charakteristiky jednotlivých druhov a kultivarov vzrastlých stromov s ktorými obchodujeme. Túto publikáciu sme uverejnili aj na našich stránkach www.arboeko.com Okrem toho sme sa „rozutekali“ po Európe, po našich dodávateľoch. Tieto návštevy sú zamerané na výber rastlín a kontrolu kvality aby sme dokázali plne uspokojiť Vaše požiadavky.

V dňoch 30. 6. - 1. 7. prebehol v Obríšťví seminár na tému **Výsadba a starostlivosť o mestskú zeleň** za celkom slušnej účasti

predstavitelov slovenských miest a obcí. Dúfam, že všetci čo prišli neofutovali dlhé

hodiny strávené v autobuse a odniesli si mnoho užitočných poznatkov.

Práve v mestských výsadbách sa podľa môjho názoru máme v čom ešte zlepšovať. Na Slovensku máme skutočne len pár miest (nebudem menovať aby som náhodou niektoré nezabudol), kde sa skutočne vysádza. Zavidím mojim kolegom z Čiech a Moravy, keď vidím tie kamióny stromov opúšťajúce naše brány. Bohužiaľ na veľa úradoch sa ale odbory životného prostredia stretávajú s nezáujmom nadriadených a práve pre ich oddelenia skoro vždy zostane ten najmenší kúsok z finančného koláča.

Chcem ale spomenúť aj výsadby v rámci supermarketov, priemyselných parkov a väč-

ších stavieb. Doteraz som nepochopil ako niekto v rámci niekoľko desiatok miliónovej investície môže na zeleň vyčleniť niekedy tak smiešne nízke čiastky. Je mi jasné, že vysadený strom, krík, tráva nie je pre investora návratná investícia, ale kam vedie táto cesta???

No a ak sa aj nejaká akcia realizuje, väčšinou to dopadne katastrofálne, z dôvodov, ktoré všetci veľmi dobre poznáme a o ktorých sa nahlas nehovorí. Môžeme to my záhradníci nejakou ovplyvniť? Myslím si, že áno! Podrážaním cien kvôli získaniu zákazky sa totiž realizačné firmy dostávajú do situácie, že sú nútené nakupovať lacný a nekvalitný materiál, nedodržiavať sortiment prípadne obvody stromov... Preto dost zleží aj na ľuďoch ktorí tieto stavby povoľujú a preberajú. Dúfam, že už čoskoro bude samozrejmosťou, že pri odovzdávaní stavby kde je vysadená katastrofálna zeleň, príde kompetentný pracovník a povie Vymeniť! a nikto a nič na svete ho neprinúti aby ustúpil!

Myslím si, že nám za to raz naše deti, vnúčatá a ďalšie generácie len a len poďakujú a naďalej budeme hovoriť o Slovensku ako o krásnej, zelenej krajine v srdci Európy. K tejto téme uvítam vaše postrehy, ktoré bude možné uverejniť aj v našom Slovenskom okienku.

Ešte jedno upozornenie.

Po vzore iných firiem aj Arboeko ponúka, zvlášť pre záhradnícke centrá, možnosť rezervovaných objednávok z našej kontajnerovanej produkcie. Srdčne Vás pozývame do Obríšťví a to od 29. 8. do 16. 9. 2005. V tomto termíne (v pracovných dňoch) bude možnosť individuálnej prehliadky celej našej výroby.

Ing. Roman Mičian

NOVINKY V SORTIMENTU STROMŮ

Stejně jako i v předchozích letech firma ARBOEKO ve svých školkách připravila několik novinek v sortimentu alejových a solitérních stromů. Rád bych Vám některé z nich představil, které budou v nabídce pro sezónu 2005/2006, a Malus „Mokum“, Prunus serrulata „Royal Burgundii“, Prunus subhirtella „Pendula Plena Rosea“ a Prunus „Snow Fountains“.

Malus „Mokum“ patří mezi malé stromy. Dorůstá 5 - 7 m vysoko, koruna je široká do 6 m. Atraktivní je zbarvení listů, květů i plodů. Při rašení mají listy tmavě červenou barvu, během vegetace se mění na tmavou bronzově zelenou. Kvete v květnu až 4 cm velkými tmavě růžovými květy. Plody jsou relativně malé, pevné, světle červené barvy. Nenáročná jablono, dobře rostoucí v humózní, nepřilísí těžké půdě. Typický solitérní strom.

Prunus serrulata „Royal Burgundii“ je nejzajímavější novinka v sortimentu okrasných třešní vhodných do stromořadí. „Royal Burgundii“ je červenolistá forma kultivaru „Kanzan“. Tvar zůstal zachován, koruna se trychtýřovitě rozšiřuje. Barva listů zůstává celý rok stejná purpurově červená, i květy mají tmavší odstín růžové. Plody netvoří. Optimální stanoviště je slunné s humózní slabě alkalickou půdou, nepřilísí těžkou a zamokřenou. Velmi dobrá dřevina do stromořadí a alejí, ale i jako solitéra.

Prunus subhirtella „Pendula Plena Rosea“ se řadí mezi krásné solitérní okrasné třešně. Dorůstá do 4 m. Větvě jsou slabé, převislé a celkově utvářejí pěkný vzhled celého stromu, proto se roubuje do korunky. Rozkvétá v polovině dubna světle růžovými květy. Kvetení může být velmi bohaté. Vysazuje se do parků nebo do větších zahrad.

Prunus „Snow Fountains“ je další novinkou v sortimentu okrasných třešní. Jedná se o převislou formu. Dorůstá 3 - 4 m do výšky i do šířky. Jemné větvi. Listy má menší s hrubší texturou tmavě zelené barvy. Nádherně vybarvuje na podzim do žlutých, oranžových až červených odstínů. Velmi malé plody 5 - 7 mm jsou červenočerné a jedlé. Prunus „Snow Fountains“ je kultivarem, který upoutá na jaře květem, v létě barvou plodů, na podzim zbarvením listů a v zimě habitem koruny, proto je zajímavý v každém ročním období. Lze ho doporučit do parků i zahrad jako solitérní dřevinu.

Samozřejmě je to jen několik nových kultivarů ze široké nabídky celkem asi 150 druhů a kultivarů stromů z vlastní produkce. Věřím, že Vás tyto novinky zaujmou a najdou své místo ve Vašem městě, obci či zahradě už třeba následující podzim.

Ing. Zdeněk Málek - vedoucí školky vzrostlých stromů

Mladý materiál na Moravě

Dovolte mi, abych Vás touto cestou seznámil s aktuální situací pěstování mladého rostlinného materiálu ve Smržicích. Od roku 2005 jsme začali hospodařit na nových 5 ha, proto v současné době hospodaříme na 30 ha půdy, z čehož osázeno rostlinami je přibližně 20 ha. Převážnou část

této produkce zaujímají mladé alejové stromy a zbývající část pak připadá na kmínkové rostliny.

Mladé alejové stromy pěstujeme ve skupinách semenáčů, očkovaných a roubovaných. Pro letošní rok jsme zařadili do pěstování několik novinek. V sortimentu semenáčů to jsou Koelreuteria paniculata, Juglans regia, Prunus mahaleb a v sortimentu očkovaných je to Crataegus lavalei Carierei, Fraxinus excelsior Jaspidea, Fraxinus angustifolia Raywood, Malus foribunda a další. Další novinkou v letošním roce je vyčlenění určitých rodů jako např. Acer, Salix, Tilia do delšího pěstebního cyklu. S tím souvisí používání delších bambusových tyčí a dopěstování dřevin do větších velikostí.

Do skupiny kmínkových rostlin zařazujeme rostliny o velikosti kmínků nižších než 220 cm. Tyto rostliny směřují z velké části pro dopěstování v kontejnerech, část je pak přímo expedována k zákazníkům. V oddělení kmínkových dřevin jsme pro letošní rozšířili produkci o sortiment rodů Larix, Corylus, Syringa a Viburnum.

Jelikož produkce rostlin na Moravě postupně roste, věřím, že budeme schopni našim zákazníkům do budoucna nabídnout dostatek rostlin z vlastní produkce pro uskutečnění jejich aktivit v oblasti okrasného zahradnictví.

Za tým smržických školkařů
Ing. Martin Ženožička

MALÝ SERIÁL VÍCEMÉNĚ PRAKTICKÝCH RAD K VÝSADBĚ DŘEVIN

V této rubrice naleznete pravidelné informace od pedagoga a sadovníka Ing. Smýkala

Ing. František Smýkal

Vyšší odborná škola zahradnická Mělník

ČÁST 5.: VÝSADBA DŘEVIN

5. 1 Obecné zásady

Způsob a rozsah jednotlivých činností při výsadbě se řídí zejména stanovištními podmínkami, taxonem, dobou výsadby a typem a kvalitou sazenice. Půda při výsadbě nesmí být přemokřená ani přeschlá, musí být drobtovitá a kyprá. Pro vrchní (vegetační) vrstvu půdy (0, 3 - 0, 4 m) se používá ornice, která musí být biologicky činná, s odpovídajícím pH a s vyváženým poměrem živin. Nesmí být přehnojena dusíkem. Používají se dlouhodobě působící hnojiva i přírady podporující půdní život (= mykorrhizy). Je účelné přidání zralého kompostu, což se však dá zrovna tak dobře nahradit mulčovací vrstvou z organického materiálu na povrchu půdy. Jedná-li se o čisté písčité půdy, není výměna smysluplná, volba druhu je však velmi omezena. Čerstvý hnůj, ani průmyslová hnojiva se nesmí dostat přímo ke kořenům. Rovněž se nesmí dostat nerozložená organická hmota (drny, listí, štěpky a drtiny ze dřeva, zbytky rostlin) do hloubky větší než 0, 3 m (u těžší půdy) až 0, 4 m (u lehčích půd). Sází se do neproschlých jam. Pokud se provádí výsadba v suchém období do proschlé půdy, je potřebné do vyhloubené jámy nalít před výsadbou takové množství vody, aby se v dostatečné míře provlhčilo dno, stěny jámy i okolní půda. Kořeny nebo kořenové baly musí být po výsadbě překryty vrstvou zeminy o tloušťce nejméně 20 mm. Každá sazenice musí být po výsadbě dostatečně zalита.

5. 2 Doba výsadby dřevin

Doba výsadby se řídí zejména typem sazenice, nadmořskou výškou a aktuálním průběhem počasí. Proto níže uvedené termíny mohou mít až o 14 dnů posuny. **Prostokořenné sazenice** dřevin vysazujeme zejména v době vegetačního klidu. Na podzim je zahájení výsadby ovlivněno zejména začátkem vyzvedávání sazenic ve školkách. V posledních letech se u nás nedostávají časně podzimní mrazíky v závěru měsíce září, jak bývalo v našich klimatických podmínkách obvyklé. Ty urychlovaly přirozenou defoliaci dřevin. Nyní je nezídka zahajováno vyzvedávání prostokořenných sazenic až v závěru měsíce října. Předčasně vyzvedávání olíštěných sazenic tyto ohrožuje dehydratací. Délka doby výsadby na podzim závisí na počasí a na půdních podmínkách. Podzimní výsadba je sice podstatně vhodnější než jarní, přesto je při vysokých srážkách podzimní výsadba do těžkých půd nepříznivější než jarní. Nesmí se vysazovat za mrazu a do zamrzlé půdy. Pokud je půda v průběhu zimy vlivem silnějších mrazů hluboko zmrzlá, musí se podzimní výsadba na jaře zkontrolovat, větší sazenice, pokud je to nutné, znovu narovnat a půdu ušlapat. V horských polohách se dává přednost jarním výsadbám. Jarní výsadba se však často dostane do časové tísně. Na jaře nesmí být sazenice hodně narašeny. V nižších a středních polohách se obvykle prostokořenné sazenice sázejí do poloviny dubna, ve vyšších do konce dubna i dále. Později můžeme sázet pouze sazenice uchované v klimatizovaných skladech při teplotách těsně nad 0 °C, nebo ve sněžných jamách. Pro některé druhy je nejprůzračnější doba výsadby omezená. Například brýzy a habry mají nejlepší ujmavost sázejí-li se s narašenými pupeny, brýzy i s malými listy, ale pak raději za podmračených dnů. Duby mají nejvyšší ujmavost vyorají-li se v prosinci až lednu a ihned se vysadí, pokud to počasí dovolí. Na podzim je sucho, vlivem následujících srážek a vyšší zimní vlhkosti vzduchu méně nebezpečné než na jaře. Suchý jarní vítr a někdy i silné sluneční záření, odebírají životně důležitou vodu z kořenů (zejména jemnějších) tak rychle, že za ostrého větru, nebo prudkého poledního slunce jsou výsadby prostokořenných sazenic vyloučeny.

Stálezelené dřeviny se zemním balem sážíme v pozdním létě a časném podzimu.

Obvykle od poloviny srpna do konce září, v teplejších oblastech do poloviny října. Sazenice ještě musí na podzim zakořenit, jinak mohou přes zimu uschnout.

Opadavé dřeviny se zemním balem se mohou začít vysazovat od začátku září (někdy i od poloviny srpna) a sázejí se do zámrazu. Na jaře od rozmrznutí půdy obvykle do konce dubna. Stromy s tvrdým dřevem (např. duby, buky) je nevhodnější sázet těsně před rašením. Habry je nejlepší sázet s narašenými pupeny a brýzy s narašenými pupeny až malými listy (eventuelně těsně před rašením).

Kontejneryované dřeviny se sázejí celoročně pokud není půda zmrzlá. Stálezelené kontejnerované dřeviny vysazené pozdě na podzim vyžadují zvýšenou péči přes zimu. Výhodné je namulčování tlustou vrstvou organického mulče, který působí jako tepelná izolace a zpomaluje prochladávání půdy a tím zvyšuje šanci na zakořenění ihned po výsadbě. Při oblevách pak dobře zaléváme. Jinak mohou sazenice během zimy uschnout. Snažíme se též vyhnout výsadbám kontejnerovaných sazenic v době velmi mladých (bylinných) přírůstků za prudkého slunce. Tady je vhodnější výsadba při zatažené obloze.

5. 3 Příprava a úprava sazenic před a při výsadbě

Účelem přípravy sazenice před výsadbou je minimalizování stresu po výsadbě. Stres po výsadbě (povýsadbový šok) je primárně způsoben stresem ze sucha. Sazenice dřeviny pěstovaná ve volné půdě musí při vyzvednutí ztratit až 95 % kořenu. Sazenice se zemním balem až 80 %. Zbývající malá část kořenového systému nestačí zajistit dostatečné množství vody, potřebné k pokrytí nároků dřeviny na vodu. Dřevina pěstovaná v kontejneru je po výsadbě také vystavena stresu ze sucha, přesto, že většinou o žádné kořeny při výsadbě nepřišla. Povýsadbový šok je u těchto sazenic tím větší, čím je substrát v kontejnerech lehčí. Dnes se velmi často do substrátů vůbec nepřidávají ornice a skládají se jen z rašeliny, rašelinových a kůrových substrátů, kokosových vláken a podobně. Ve školkách mají zajištěnou dokonalou výživu i potřebné množství vody (závlahou). Voda je po výsadbě na trvalé stanoviště spotřebovávána z balu velmi rychle, protože obsahuje jen zlomek vody, kterou měla dřevina k dispozici před vysazením (přesazením). Toto množství je malé vzhledem k transpiračním potřebám dřevin. Potřebné doplňování čistou závlivkou většinou nemůže být zajištěno. Přebytková voda proteče balem do spodiny, popřípadě provlhčí okolí. Vzlínáním se ještě k balu nedostává, protože není obnovena kapilarita a horizontálním směrem je pohyb vody v půdě velmi pomalý. Přesto, že okolní půda může být velmi vlhká, jen málo kořenů (z povrchu kořenového balu) ji může využít. Jen dva dny po závlivce může být bal proschlý natolik, že se zastaví růst nových kořenů a zredukuje schopnost existujících kořenových špiček absorbovat vodu. Každá sazenice je po výsadbě ohrožena stresem ze sucha tak dlouho, dokud se neobnoví kořenový systém do takové velikosti, kdy je schopen plně pokrýt nároky dřeviny na vodu. Nejméně to bývá takový rozsah kořenové soustavy, jaký měla sazenice ve školce ve volné půdě, nebo by jej takový měla, kdyby byla ve volné půdě pěstována. Částečný kořenový systém v kořenovém balu nebo kontejneru se musí obnovit do normálně rozrostlého kořenového systému, který může využívat půdní vlhkost a zásobu živin z velkého objemu půdy. Toto trvá několik let. Délka období ujímání je přitom dána mnoha přírodními a kultivačními faktory. Podle měření G. W. Watsona, lze u kvalitní sazenice, při správném provedení výsadby a dobré následné péči odhadovat předpokládanou dobu odeznívání stresu ze sucha u většiny dřevin. Doba se vypočítává z průměru kořenového krčku dřeviny. Doba ujímání je 25 mm z průměru krčku za jeden rok. Tak například u stromu s průměrem krčku 100 mm bude trvat povýsadbový šok asi 4 roky. Přitom v druhé polovině ujímání již není stres ze sucha tak velký, takže tomu lze přizpůsobit i případně závlivky. V této době musí být pokračováno ve sledování dřeviny, nicméně závlivka se již omezuje na období příušků.

Dobrym indikátorem přetrvávajícího stresu jsou přírůstky dlouhých výhonů (makroblastů) dřevin. Růst se zpomalí ihned po vysazení (přesazení) a k jeho obnově na úroveň před přesazením dojde až po obnově kořenového systému a odbourání stresu. Růst rostlin je vždy limitován - světlem, teplotou, živinami, vodou, genetikou - ale po vysazení (přesazení) je většinou limitujícím faktorem voda.

Známy - neznámý - Fagus sylvatica „Riversii“

Již několik let je v naší nabídce z vlastní produkce červenolistý buk *Fagus sylvatica* „Riversii“. Kultivar „Riversii“ dorůstá do výšky 25 - 30 m, šířka koruny bývá do 15 m a je hodně vzdušná. V mládí roste poměrně pomalu. Hlavní předností tohoto buku jsou velmi velké lesklé listy tmavě červené barvy. Zbarvení listů je stabilnější než u stále požadovaného buku *Fagus sylvatica* f. *purpurea* (syn. *Fagus sylvatica* „Purpurea“). Dobře roste na slunném stanovišti, vydrží však i zastínění. Vhodná stanoviště jsou se zásaditějšími půdami, s dostatkem živin, většími srážkami a vzdušnou vlhkostí. V sadovnictví se používá hlavně k výsadbám do parků jako pěkný soliterní strom.

Když se doklady nekontrolují.....

Portfolio zákazníků Arboeka tvoří stále více zákazníků, kteří jsou tak zaujati krásou rostlin, že mnohdy zapomenou kontrolovat doklady, které k rostlinám dostávají, tzn. dodací listy a daňové doklady o prodeji za hotové. Z dodacího listu se zcela automaticky vytváří faktura, takže veškeré uvedené, respektive neuvedené údaje na dodacím listu má i faktura (daňový doklad). V lepším případě zákazník doma nebo ve firmě zjistí, že dodací list je vystaven na druhou firmu než právě chtěl (zákazník jich má vícero), má špatnou adresu, nemá správné DIČ, nebo jinné nedostatky. V horším případě zjistí zákazník nedostatky až po delší době nebo po předání dokladů své účetní a dožaduje se opravy faktur po uplynutí delšího období. V případě, že rostliny odeberá váš zástupce, nebo řidič, poučte ho, na jakou společnost je dodávka realizována a jaké náležitosti má mít dodací list nebo doklad o prodeji za hotové. Při jakékoli změně údajů v Živnostenském listu, změně DIČ, vznik plátovství DPH - hlaste tyto změny našim pracovníkům prodejních oddělení a požadujte změny v databázi. Proto Vás všechny prosím - **KONTROLUJTE** údaje uvedené na dodacích listech a daňových dokladech o prodeji za hotové - děláte to pro sebe - vyhnete se budoucímu řešení problémů a ušetříte práci sobě i nám. Děkujeme vám všem za pochopení

Ing. Martina Holečková účetní oddělení

PODZIMNÍ REZERVACE ZBOŽÍ NA STŘEDISKU KONTEJNEROVNY V OBŘÍSTVÍ !!!

Zveme tímto všechny provozovatele zahradnických center k návštěvě firmy ARBOEKO, tentokrát na středisko kontejnerového pěstování do Obříství. V termínu **od 29. 8. 2005 do 16. 9. 2005** bude možnost prohlédnout si zboží pro expediční sezónu podzim 2005 / jaro 2006 a samozřejmě bude možnost zboží si zarezervovat. Pokud chcete mít jistotu pěkného zboží pro jaro, neváhejte a navštivte Obříství !!!

PŘEDSTAVUJEME SORTIMENT ARBOEKA

(pravidelné informace o našem sortimentu – sortiment kontejnerovaných keřů)

Hibiscus

Tento velmi bohatý rod zahrnuje asi 200 druhů opadavých, někdy i stálezelečných dřevin jejichž domovinou jsou převážně tropy. Pro naše podmínky mají význam pouze kultivary od *Hibiscus syriacus*, který pochází z Indie a Číny. Jedná se o středně vysoké vzpřímeně rostoucí opadavé keře. Do konečné velikosti 2–2,5 (3) m dorůstají pomalu a jen velmi staré a samostatně stojící exempláře dosáhnou i stejné šířky. Šedozelené výhony jsou v mládí jemně plstnaté. Čepel vejčitých trojlaločných hrubě pilovitých listů je světle až tmavě zelená. Existují i panašované kultivary (*Purpureus Variegatus*), ale jsou méně mrazuvzdorné. Všechny kultivary pozdě raší a v chladném jaru mívají žluté až bělavé mladé listky. Podzemní zbarvení je žluté. Široké zvonkovité květy vyrůstají jednotlivě v paždí listů. Kvete bohatě od konce VI. do konce IX. jednoduchými nebo plnými květy různých barev. Velikostí a atraktivitou květů se řadí k nejnápadnějším v létě kvetoucím dřevinám. Plodem je mnohosemenná pětípouzdrá tobolka bez okrasného významu. Ibišku vyhovuje slunečné chráněné stanoviště s lehkým humózní písčitou půdou a slabě kyselým až zásaditým pH. Mírně suché půdy snese spíše než zamokřeně. Na chudých půdách však málo kvete. K mladým rostlinám se doporučuje na zimu nahnout listy, nebo je jinak lechce chránit. Obecně lze říci, že čím jsou rostliny starší a dřevnatější, tím jsou mrazuvzdornější. Také jednoduše kvetoucí kultivary bývají odolnější než plnokvěté. Zpětný řez provádíme v případě potřeby v zimě před rašením, dobře obrůstá. Ibišek je sádkovnický cenný zejména pro širokou barevnou škálu květů a dobu květu. Používá se jako solitera i do skupin, lze s ním rozčlenit trvalkový záhon i vytvořit celé léto kvetoucí živý plot. Vysazuje se do spalírů u opěrných zdí, do větších truhlíků i nádob veřejně zeleně. Všechny níže uvedené kultivary mají mrazuvzdornost: -21 °C.

Hibiscus syriacus „Ardens“

Jeden ze širších, ale kompaktních kultivarů s plným až 10 cm velkým květem. Květní plátky mají purpurový až červenofialový nádech a výraznou červenou bazální skvrnu. Kvete v VI. - VIII.

Hibiscus syriacus „Diana“

Keř vzpřímeného vzrůstu s čistě bílými jednoduchými květy. Kvete VII. - IX.

Hibiscus syriacus „Hamabo“

Vzpřímený silně rostoucí keř. Jednoduché květy jsou světle růžové, květní plátky jsou na okrajích trochu tmavší. Velká tmavě červená bazální skvrna vyběhá paprskovitě do plátků. Kvete konec VII. - IX.

Hibiscus syriacus „Lady Stanley“

Plnokvětý vzpřímeně rostoucí kultivar. Barva korunních plátků je bílá až světle růžová a výraznou červenou bazální skvrnu. Kvete v VII. - VIII.

Hibiscus syriacus „Leopoldii“

Bílé kvetoucí kultivar s červenou bazální skvrnou. Kvete v VII. - VIII.

Hibiscus syriacus „Manuela“

Keř s jednoduchými bílými květy a menší červenou bazální skvrnou. Kvete VII. - IX.

Hibiscus syriacus „Marina“

Kompaktní keř s jednoduchými fialovomodrými květy. Na bázi květu je výrazná vínově červená skvrna která paprskovitě vyběhá do korunních plátků.

Hibiscus syriacus „Monstrosus“

Kultivar podobný Hi. s. „Hamabo“ má jednoduchý růžový květ s červenou bazální skvrnou paprskovitě vybíhající do korunních plátků. Kvete VII. - VIII.

Hibiscus syriacus „Oiseau Bleu“ („Blue Bird“)

Zdravě rostoucí vzpřímený keř. Květy má jednoduché 12-14 cm velké, modrofialové s tmavě vínovou bazální skvrnou. Kvete v VII. - VIII.

Hibiscus syriacus „Red Heart“

Kultivar podobný Hi. s. „Manuela“ s čistě bílým květem a malou tmavě červenou až vínově zbarvenou bazální skvrnou. Má až 13 cm velké květy. Kvete konec VI. - VIII.

Hibiscus syriacus „Russian Violet“

Tato dobře mrazuvzdorná odrůda má růžovofialový květ s vínovým okem. Kvete VII. - IX.

Hibiscus syriacus „Speciosus“

Plnokvětý kultivar s čistě bílými květními plátky a červenou bazální skvrnou. Kvete VII. - VIII.

Hibiscus syriacus „Will. R. Smith“

Tento čistě bílé kvetoucí kultivar s velkými květy byl vyselektován z kultivaru „Totus Albus“.

Hibiscus syriacus „Woodbridge“

Silně vzrůstný kultivar se vzpřímenými větvemi a tmavorůžovým až červeným květem. Květy jsou okolo 12 cm v průměru a mají menší tmavočervené oko. Pro svůj zdravý růst, odolnost a stálost květů za deštivého počasí patří tento kultivar k nejlepším červenokvětým odrůdám.

Hydrangea

Mezi hortenziemi nalezneme opadavé a stálezelené keře, malé stromky i popínavé rostliny. Tento rod zahrnuje 80 druhů rozšířených zejména ve východní a jižní Asii, Severní Americe a v Chile. Pro naše podmínky má význam jen několik druhů. Typické jsou pro všechny hortenzie vstřícné pilovité až laločnaté, někdy chloupkaté, listy zelené barvy. Podzemní zbarvení je nezajímavé, pouze u některých druhů (např. *H. quercifolia*) je výrazné. Drobné oboupohlavné květy mají 4-5 korunních plátků a zvětšený kalich. Často sterilní květy jsou uspořádány do koncových chocholíků nebo lat. Mezi takzvané velkokvětými zahradními hortenziemi převládají kultivary se sterilními květy nebo mají uprostřed chocholíku malé fertilitní květy a po okraji velké sterilní. Květy jsou nápadné nejen svou velikostí, ale také výraznými barvami. Plodem je vícepouzdrá tobolka bez většího okrasného významu. Hortenziím se daří v polostínu na vlhčím stanovišti s dostatkem humusu a pH mezi 5,5 a 6. Při dostatečné závlaze, která je důležitá zejména v době květu, rostou hortenzie i na plném slunci. Většina u nás pěstovaných druhů je dobře mrazuvzdorná, pouze *H. aspera* vyžaduje na zimu příkryvkou. Zimní řez provádíme jen u druhů, které nezakládají květní pupeny již v koncem léta (*H. paniculata*, *H. arborescens*), u ostatních se na jaře odstraňují pouze namrzlé části výhonů. I tyto druhy lze radikálně zmladit, avšak pokvetou až druhým rokem. Hortenzie lze uplatnit jako solitery v trávníku, do skupinových výsadeb, některé druhy se používají jako lemy před vyšší keře či stromy, případně jako volně rostoucí živé ploty. Mrazuvzdornost: od -17 do -34 °C.

Hydrangea arborescens „Annabelle“

Tento malý až středně vzrůstný široký keř se vzpřímeně rostoucími výhony pochází z východní části Severní Ameriky. Dorůstá 1-1,5 m (2,5) do výšky a ve stáří je spíše širší než vyšší. Často se také rozrůstá četnými zakořeňujícími výhony. Světlezelené listy jsou opadavé vejčité až eliptické 8-15 cm dlouhé. Mimořádně velká (15-25 cm) hustá polokulovitá květenství jsou zprvu nazelenalá, později smetanově bílá. Jednotlivé sterilní květy jsou 1,5 až 2,3 cm velké, rozkvétají koncem IV. Suchá květenství jsou dekorativní v zimním období, zvláště při námraze nebo sněhové poprašku. Plody nevytváří. Snáší slunce i lehký stín, vyžaduje však před větrem chráněné stanoviště. Nejlépe roste v živných humózních a dostatečně vlhkých půdách s kyselým až neutrálním pH. Kvete na jednoletém dřevě, proto je vhodné na jaře porost vyčistit a případně čas od času sestříhnout u země. Mrazuvzdornost: -29 °C.

Hydrangea arborescens „Grandiflora“

Pro tento kultivar je ještě typičtější zakořeňování přízemních výhonů, takže v případě, že má prostor lze ho označit jako vyšší půdopokryvnou dřevinu. Na rozdíl od předchozího kultivaru má o něco menší květy - do 20 cm a spíše ploše kulovité. Barva je krémově bílá a také nevytváří plody. Kvete od konce VI. do IX. Nároky má stejné jako *H. a. „Annabelle“*. Mrazuvzdornost: -29 °C.

Hydrangea aspera „Macrophylla“

Středně vzrůstný málo rozvětvený keř se silnými vzpřímeně rostoucími hlavními výhony. Roste pomaleji než předchozí druhy a dorůstá okolo 2 m do výšky, ve stáří může být stejně tak široký. Výhony jsou hnědočerveně plstnaté. Opadavé tmavozelené listy jsou až 35 cm dlouhé na rubu bíle chloupkaté. Květenstvím je velmi atraktivní plochý chocholík o průměru 15 až 30 cm. Barva středových fertilitních poupat je růžovofialová, po vykvetení modrofialová a dobře kontrastuje s bělavými sterilními květy na okraji. Kvete VII. - VIII. Plody jsou nevýrazné. Vyžaduje polostinné chráněné stanoviště s vlhčí, ale dobře propustnou půdou. Na příliš živných půdách nevyzrává a namrzá. Tento keř poněkud exotického vzhledu je vhodný spíše do soukromých zahrad, než do městské zeleně. Mrazuvzdornost: -21 °C.

Hydrangea macrophylla

Rychle rostoucí menší polokulovitý keř s široce vystoupavými výhony. Obvykle dorůstá 1-1,5 m do výšky a během krátké doby i do stejné šířky. Široce vejčité hrubě pilovité listy jsou světle zelené a do 15-17 cm dlouhé. Podle typu květu můžeme tento druh rozdělit na dvě skupiny - s polokulovitým a s plochým „talířovitým“ květem. Nároky jsou stejné jako u *H. arborescens*. Kultivary od *Hydrangea macrophylla* jsou přirozeně více či méně do růžova. Intenzita výsledné barvy květu je ovlivněna pH. Např. pH 4,5 - intenzivně modrá přechází při pH 6,5 do fialovorůžové, a při pH okolo 7 do růžové. Mrazuvzdornost: -24 °C.

Polokulovitá až kulovitá květenství:

„Blue Sky“ - modrá

„Bouquet Rose“ - od růžové přes růžovofialovou po světle tyrkysově modrou

„Masja“ - tmavorůžová až fialová. Kvete VII. - IX. (X.)

„Red Baron“ - tmavorůžová až červená

„Renate Steiniger“ - modrofialová až fialovorůžová

„Rosita“ - růžová

„Snowball“ - bílá

Talířovitá květenství:

Nejbastější se setkáváme s kultivary označenými jako **Teller Blue, Teller Pink, Teller Red, Teller White**